ENERGI FÖRETAGEN

Datum
December 2025

Hälsokontroll: Hur mår kraftsystemet?

För att möta svenska och europeiska klimatmål och fasa ut användningen av fossila bränslen krävs en omfattande elektrifiering av industriprocesser och transporter. En viktig byggsten är ny kärnkraft, men innan nya reaktorer är i drift behöver ny elproduktion och nät byggas ut i takt med ökad efterfrågan. En stor del av detta gäller vindkraft, men klarar det svenska elsystemet det?

Det är en helt avgörande fråga för Sveriges möjlighet att klara en tilltagande elektrifiering, men bilden av vårt elsystems förmåga är inte samstämmig, i alla fall inte i den offentliga debatten. När elmarknadsutredningen presenterades i slutet av april 2025 skrev den särskilde utredaren Bo Diczfalusy att Sverige har ett starkt och leveranssäkert elsystem. Samtidigt beskrivs vårt elsystem i debatten ibland som nära kollaps där ny förbrukning inte får anslutas på grund av rådande ”effektbrist” eller där nya anslutningar från vindkraft orsakar problem för systemstabiliteten. Men vad är det som gäller?

Fem frågeställningar om elsystemet

Det här underlaget utgår från frågeställningen ”Hur mår elsystemet?” och problematiserar kring fem centrala frågeställningar som ofta är en del av den offentliga debatten om elsystemet.

1. Har Sverige effektbrist?
2. Har elsystemet blivit mindre stabilt?
3. Hur mycket bidrar olika kraftslag med till elsystemet?
4. Har intermittent elproduktion drivit orimliga ökningar av balanskostnaderna?
5. Bidrar intermittent elproduktion till anslutningar av fler nya användare?

1. Har Sverige effektbrist?

En del av förvirringen i debatten om nya anslutningar och kraftsystemets tillstånd beror på hur begrepp används. **Effektbrist** är ett exempel. Det kan ibland användas när det egentligen handlar om att beskriva **negativ effektbalans** eller **lokal nätkapacitetsbrist** för nya anslutningar. Men begreppen innebär olika risker för Sveriges elförsörjning och därmed krävs olika åtgärder.

Energiföretagen Sverige - Swedenergy - AB
101 53 Stockholm, Besöksadress: Olof Palmes Gata 11
Tel: 08-677 25 00, E-post: info@energiforetagen.se, www.energiforetagen.se
Org. nr: 556104-3265, Säte: Stockholm

Land	Tillför.norm (timme/år)
Sverige	1
Danmark	1,5
Finland	2
Tyskland	3
Frankrike	3
Nederl.	4
Belgien	3
Österrike	3
Polen	4
Tjeckien	15

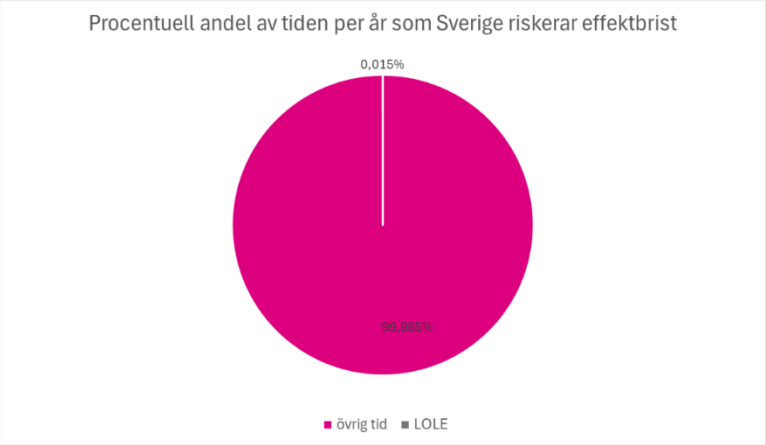

Tillförlitlighetsnormer i EU-länder (vänster) och LOLE i Sveriges kraftsystem (höger), det vill säga tiden där risken för effektbrist uppstår utan åtgärder.

Vi börjar med **Effektbrist** som beskriver ett extremt kritiskt läge för elsystemet. Det uppstår om produktion, import, lagrad energi och en eventuell strategisk reserv inte möter efterfrågan[1]. Om det uppstår måste Svenska kraftnät koppla bort elanvändning. Den formen av ofrivillig bortkoppling av konsumtion på grund av effektbrist har aldrig inträffat i Sverige. Risken har förvisso ökat något, men är ändå låg jämfört med hur det ser ut i andra länder.

Sverige har även fastslagit den skarpaste tillförlitlighetsnormen i Europa. Det är normen för hur mycket risk för effektbrist som accepteras ur ett effektivt samhällsekonomiskt perspektiv[2]. När risken överstiger denna nivå måste Svenska kraftnät planera för att minska risken. Bilden ovan visar antal timmar per år där, utan en strategisk reserv, effektbrist skulle kunna uppstå i Sverige. I vanliga fall har Sverige dessutom en strategisk reserv för att kunna hantera den kvarstående risken för ofrivillig frånkoppling.

I år har Svenska kraftnäts upphandling av en strategisk reserv inte lyckats än, men nu har de börjat en ny upphandling och Svenska kraftnät är ansvarig för att undersöka nu alternativ som ska fungera.

Hur uppkommer risken för effektbrist?

Den största risken kommer från begränsad import i södra Sverige. *Se bilden nedan om sannolikheten för respektive faktor som påverkar risken för effektbrist mest utan en strategisk reserv[3].*

[1] SvK: ”Risk för effektbrist uppstår när elmarknadens utbud inte kan möta efterfrågan i ett elområde. Det innebär att oavsett hur högt priset blir finns det ingen ytterligare produktion att starta och ingen mer el att importera på förbindelserna till området, antingen på grund av att de redan är fullt utnyttjade eller för att ingen eleffekt finns att köpa i angränsande område.”

[2] Själva risken för effektbrist bedöms med måttet **LOLE** (Loss of Load Expectation). LOLE beskriver hur många timmar per år man i genomsnitt kan förvänta sig att ha effektbrist eller snarare när en effektreserv krävs för att säkerställa att en effektbrist inte uppstår.

[3] Data från Svenska kraftnät och Sweco

	2024	2025	2026	2027	2028
Importbegränsning på HVDC söder om snitt 4 och effektbrist i SE4	93%	73%	66%	78%	24%
Minst en kärnkraftsreaktor i SE3 otillgänglig	43%	60%	30%	41%	71%
Vindkraftsproduktion minde än 3000 MW i Sverige	31%	36%	32%	37%	46%
Förbrukning över 25 GW i Sverige	28%	43%	45%	64%	92%

Men risken som finns kvar kan hanteras av Svenska kraftnät med hjälp av olika åtgärder, bland annat en strategisk reserv som snabbt kan öka elproduktionen. En strategisk reserv kan räcka för att hantera ansträngda situationer utan att manuell frånkoppling behöver användas. Det råder alltså inte effektbrist i Sverige idag och risken för det är nästan obefintlig så länge Svenska kraftnät kan lösa frågan om en strategisk reserv.

Svenska kraftnäts[4] bedömning är att elanvändningen kommer att öka med 31 TWh till 2029 utan att ge en dramatisk påverkan på vare sig elförsörjningen eller risken för effektbrist:

- Försörjningstryggheten, vilken mäts som förväntat antal timmar utan behov av åtgärder för att undvika effektbrist, är över 99,95 procent i Svenska kraftnäts senaste referensscenario för perioden 2024-2028.
- Försörjningstryggheten är över 99,8 procent i det mest ansträngda scenariot, i vilket Oskarshamn 3 är otillgänglig på vintern.

Det finns ett antal åtgärder som kan bidra till att förbättra situationen, men vår slutsats är att det är möjligt att bygga ut kraftsystemet på ett leveranssäkert sätt för att elektrifiera samhället i stor skala även innan 2035.

Skilja mellan olika begrepp: effektbrist, effektbalans och nätkapacitetsbrist

I många fall i debatten kan det vara att frågan som beskrivs inte handlar om effektbrist, utan snarare att en negativ effektbalans som kräver import uppstår. Begreppet **effektbalans** beskriver om det finns tillgänglig kapacitet – effekt – för att möta efterfrågan i ett elområde givet olika förutsättningar[5]. Om ett elområde har en negativ effektbalans innebär det att för att täcka efterfrågan på el måste den importeras från ett annat elområde eller så kan man utnyttja el som har lagrats vid ett tidigare tillfälle. Negativ effektbalans är normalt i ett sammankopplat system där energi överförs mellan områden för att möta efterfrågan. Inom ett elområde behöver således inte elproduktionen alltid kontinuerligt täcka efterfrågan, eftersom energi importeras från sammanlänkade elområden. Det svenska elsystemet är till exempel historiskt uppbyggt på att föra el från vattenkraften i norr till förbrukningsområdena i södra Sverige. Det finns en hög

[4] Långsiktig marknadsanalys | Svenska kraftnät

[5] Svenska kraftnäts årliga effektbalansrapport studeras balansen under tre olika tillfällen; normalvinter, tioårsvinter respektive tjugoårsvinter

effektunderskott i Stockholm Stad och Malmö, men de importerar kraft från andra delar av kraftsystemet för att täcka effekbehovet.

Effektbrist skiljer sig också från det som kallas **nätkapacitetsbrist.** Med nätkapacitetsbrist avses att det inom ett lokalt område finns begränsningar som medför att nya anslutningar - produktion eller konsumtion - inte är möjliga. Det vill säga att utrymmet i elnäten för att föra över tillräckligt med el från andra område inte kommer att räcka under ansträngda timmar. I dessa fall är den nya anslutningen inte tillåten förrän förstärkningar eller likt är gjorda.

2. Har elsystemet blivit mindre stabilt?

Kopplad till frågan om effektbrist är den bredare frågan om systemstabilitet. När kraftsystemet växer och andelen produktion från vindkraft ökar väcks frågan om vi kan behålla Nordens stabila kraftförsörjning. Producerar vi rätt mängd el vid rätt tidpunkt för ett stabilt kraftsystem?

Det finns många sätt att analysera systemstabilitet. En av de viktigaste ur ett helhetsperspektiv är frekvensstabilitet, det vill säga hur mycket eller hur ofta frekvensen avviker från ett välbalanserat system där elproduktion vid alla tillfällen möter efterfrågan[6]. När elproduktionen är större än förbrukningen stiger frekvensen och när förbrukningen är större än produktionen sjunker den. För att upprätthålla ett stabilt kraftsystem behöver produktion och konsumtion löpande anpassas så att frekvensen kan hållas runt 50 hertz. Svenska kraftnät arbetar kontinuerligt för att säkerställa att frekvensen i elsystemet är stabil och inte avviker för mycket från 50 hertz.

Det är vanligt att frekvensen blir lite högre eller lägre än förväntat, det vill säga att det finns för mycket eller för lite elproduktion för att möta efterfrågan sekundvis. Dessa avvikelser är dock vanligtvis små och kan hanteras genom olika stödtjänster. Ju färre större avvikelser som uppstår, desto bättre är frekvenskvaliteten.

När andelen intermittent kraft ökar i elsystemet, krävs fler eller nya åtgärder av Svenska kraftnät för att hålla frekvensen stabil, åtminstone under en omställningsfas när nya tekniker att balansera kraftsystemet, såsom stora batterier, kommer igång. Men det betyder inte att frekvenskvaliteten försämras så länger kraftsystemet i sin helhet har förmågan att hantera det.

Enligt studier från Energiforsk, NEPP och Svenska kraftnät finns det få bevis för att en ökad andel väderberoende elproduktion har försämrat frekvensstabiliteten. Tidsserier över frekvensen i kraftsystemet visar en hög grad av stabilitet trots en snabbt ökande andel intermittent elproduktion. Det vill säga att systemstabiliteten i det svenska elsystemet kan sägas vara god. Marknadsaktöror och Svenska kraftnät har jobbat med frågan för att se till att rätt resurser finns på plats och kan delta i marknaderna för att behålla en bra frekvensstabilitet.

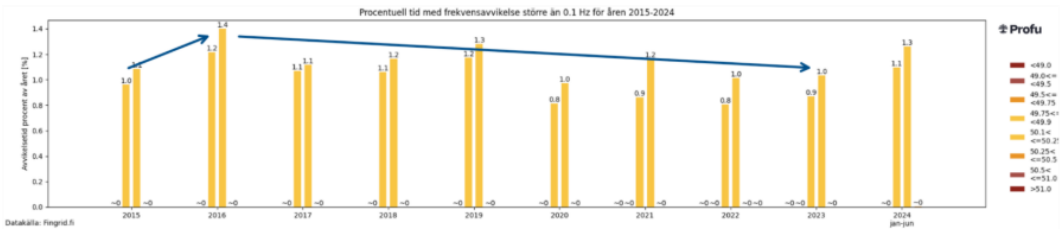

[6] Elnäts frekvens – Energiföretagen förklarar

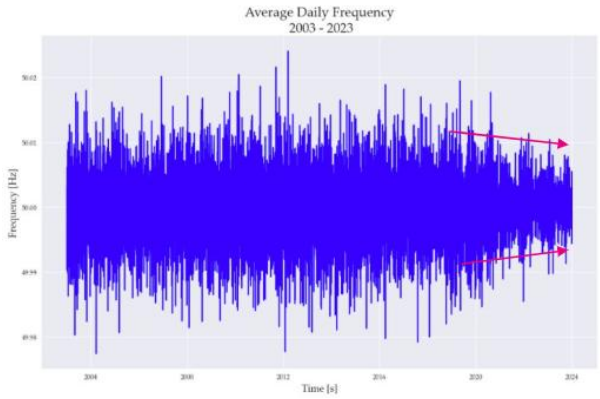

Bildtext: Inget tyder på att medelfrekvensen blir sämre med tiden, så att beskriva kraftsystemet som dysfunktionellt är svårt att påstå. Frekvensgenomsnittet (de blå linjerna i grafen) ökar inte med tid trots installation av mycket mer intermittent produktion (Energiforsk, NEPP).

Hur står det till med andra förmågor för ett stabilt kraftsystem?

Även om förmågan att producera och överföra rätt mängd el för att behålla en stabil frekvens är den största utmaningen för en stabil elförsörjning, finns det även andra krav på kraftsystemet för att säkerställa en trygg och säker leverans av el. Det handlar exempelvis om spänningsreglering, elkvalitet samt förmågan att hantera störningar. Olika produktionsslag och tekniker bidrar på olika sätt till att uppfylla dessa systemkrav som vi kommer att återkomma till i nästa fråga.

Svenska kraftnät och elnätsföretagen har ett särskilt ansvar för att analysera hur behovet av dessa systemtjänster utvecklas över tid i takt med att andelen olika kraftslag förändras. De har också ansvar för att säkerställa att elsystemet även i framtiden har de egenskaper som krävs för att möta elektrifieringens behov.

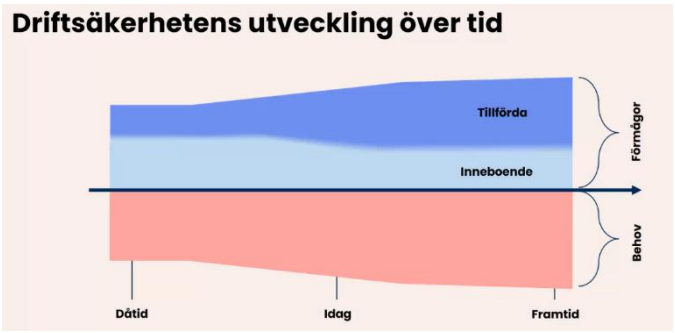

Diagrammet ovan illustrerar Svenska kraftnäts övergripande bedömning av hur vissa av dessa behov har utvecklats och förväntas förändras framöver[7]. I takt med att elsystemet växer för att möta elektrifieringens krav och vi får en större andel kostnadseffektiv elproduktion, framförallt från vindkraft, kommer behovet av vissa systemtjänster att öka. En del av detta kan tillgodoses via anslutande produktionsanläggningar (’inneboende’), som till exempel moderna vindparker, medan andra delar behöver upphandlas separat (’tillförda’).

Men analyser visa att behoven av nya krav på systemstabilitet kan hanteras kostnadseffektivt med känd teknik. Detta är förutsatt att vi bibehåller en effektiv mix av olika tekniker, från vatten- och kärnkraft till vindkraft, aktiva nätkomponenter såsom STATCOM, batterier och kraftvärme. Detta kan ses som att elsystemet behöver förändras

[7] Driftsäkerhet i kraftsystemet, Svk

och anpassas för nya tekniker och samtidigt hantera en snabb utbyggnation på ett kostnadseffektivt sätt.

3. Hur mycket bidrar olika kraftslag till elsystemet?

I den allmänna debatten om hur mycket olika kraftslag bidrar till elsystemet kan det lätt bli att man fastnar i ett kraftslags olika fördelar eller nackdelar. Men det är viktigt att betrakta kraftsystemet som en helhet, som med olika tekniker kan bidra med olika förmågor till en trygg och kostnadseffektiv elförsörjning.

Olika tekniker bidrar på olika sätt. Exempelvis kan vattenkraft och kärnkraft bidra med mekanisk rotationsenergi och reaktiveffekt, vindkraft och batterier kan bidra med snabb frekvens- och spänningsreglering och stödtjänster till en lågkostnad, medan nätkomponenter som STATCOM och synkronkompensatorer är viktiga för att upprätthålla reaktiveffekt samt spänningsstabilitet och ersätter mekaniska rotationsenergi. Därför är det viktigt med en väl avvägd mix av tekniker i elsystemet och att inte förlita sig enbart på en typ av kraftproduktion.

Det finns inte en enskild metod som jämför kraftslag och ställer olika tekniker mot varandra för att bedöma hur de bidrar till en stabil elförsörjning. Men i debatten används ibland begreppet tillgänglighetsfaktor för att jämföra olika krafttekniker.

Tillgänglighetsfaktorn visar hur stor andel av ett kraftslags installerade effekt Svenska kraftnät räknar med kan finnas tillgängligt i en ansträngd situation, vilket oftast är vintertid under dygnets mörka timmar med extremt låga temperaturer och därmed ovanligt hög efterfrågan på el. Eftersom begreppet endast handlar om en stressad vintertimme beskriver det inte hur mycket ett enskilt kraftslag bidrar med till elsystemet generellt, särskilt i kombination med andra förmågor, som styrbar produktion från vattenkraft eller kraftvärme, eller import av el från andra delar av Sverige eller grannländer.

Kapacitetsfaktorn är ett annat mått som lätt blandas ihop med tillgänglighetsfaktorn. Det visar hur mycket energi ett kraftslag bidrar med i praktiken utifrån sin kapacitet under en längre period, till exempel ett år, inklusive till lagring och export. Detta kan berätta för oss hur effektivt exempelvis ett vindkraftverk är, men det är inte ett bra mått på hur reservkraft, exempelvis ett biogaskraftverk, kan bidra till kraftsystemet, eftersom vi förväntar oss att kapacitetsfaktorn från dessa blir mycket lågt jämfört med deras potential att stödja kraftsystemet under ansträngda timmar. Det kan inte heller ensamt förklara hur mycket en vindkraftpark kan bidra till elförsörjningen.

För att beskriva ett intermittent kraftslags generella bidrag till kraftsystemet, ger indikatorn total energiproduktion en mer relevant bild, särskilt i det nordiska kraftsystemet där vi bland annat har bra tillgång till energilagring och flexibilitet från vattenkraft och kraftvärme. Alternativt kan man räkna hur mycket energi ett kraftslag kan bidra med jämfört med sina kostnader eller hur tekniken kan bidra till olika stödtjänster och förbättring av elkvaliteten.

Olika kraftslag bidrar på olika sätt till kraftsystemet och det är problematiskt att räkna ut bara en faktor som jämför hur mycket olika kraftslag bidrar med. Det är energimixen och kraftsystemet i sin helhet som spelar roll snarare än det enskilda kraftslaget.

4. Har intermittent kraftproduktion drivit orimliga ökningar av balanskostnaderna?

Med större andel intermittent produktion av el ändras behoven av att balansera kraftsystemet. Detta gäller såväl producenter, som måste balansera sin egen kraftproduktion, som Svenska kraftnät som utnyttjar balanstjänster för att kunna hålla frekvensen. Kostnaderna för detta fördelas på de aktörer, såsom vindkraftparkägare eller andra elproducenter, som förorsakar kostnader. Det vill säga det är inte korrekt att påstå att variabel produktion inte ansvarar för obalanskostnader. Myndigheter och kraftbranschen arbetar också med att förbättra kravställningen vid nya elanslutningar av intermittent kraftproduktion för att förbättra elförsörjningen.

Men är kostnaden för detta orimligt hög och är vindkraften den största faktorn bakom balanskostnaderna? Även om ökad intermittent produktion kommer att leda till fler balanserande åtgärder är det inte klart att det är den främsta och enda faktorn.

De ökade balanskostnaderna från 2020 beror i första hand på de ökade energipriserna i Europa som följde efter Rysslands invasionskrig i Ukraina. Kostnaderna har också ökat bland annat för att Svenska kraftnät har fått ett större ansvar för att balansera det nordiska kraftsystemet, ökade upphandlade reservvolymer och att en ny kabel mellan Norge och Storbritannien driftsätts. I den sista betalar Svenska kraftnät för att vara beredd om kabeln tas ur drift oplanerad.

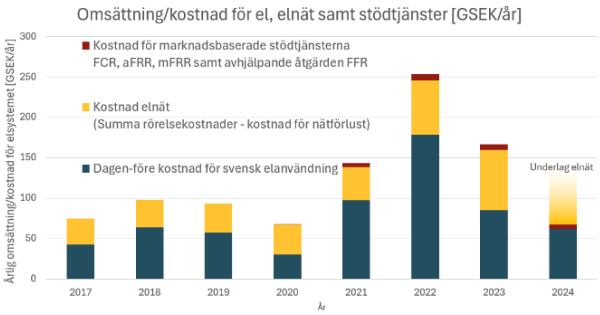

Balanskostnaderna förändrades relativt lite mellan 2022 och 2024 trots att upphandlade volymer ökade. Vidare har det skett förändringar i upphandlingen av energi för stödtjänster som har lett till stigande priser[8]. Samtidigt är det viktigt att framhålla att i normalläge är balanskostnaderna en relativ liten del av den totala kostnaden för elkunder som framgår av bilden ovan. Enligt forskningsprojektet NEPP ligger andelen under 3 procent och förväntas minska till cirka 1 procent 2045. Enligt dem och Svenska kraftnät finns det mycket som tyder på att balanskostnaderna kommer att minska när nya resurser kommer in på marknaden.

5. Bidrar vindkraften till anslutningar av fler nya användare?

Att kunna ansluta fler elanvändare till elsystemet är nyckeln för att kunna möta ett tilltagande behov och därmed en ökad elektrifiering. Det framkommer i debatten

[8] Elmarknadsförändring kan ge höga balanskostnader - Energiföretagen Sverige

resonemanget att den ökade installerade kapaciteten i vindkraften inte har lett till att elanvändningen från nya anslutningar har kunnat öka i samma grad. Poängen skulle vara att vindkraften inte bidrar till ökad elektrifiering, eftersom den maximala elanvändningen under den så kallade topplasttimmen är densamma idag som tidigare. Detta stämmer dock inte eftersom maximal elanvändning inte anger en maximal gräns för hur mycket el som kan konsumeras, utan hur mycket el som faktiskt har konsumerats under topplasttimmen. Det vill säga, inte hur mycket vi kan konsumera och inte hur mycket förbrukning som kan eller får anslutas till kraftsystemet. Faktum är att vi har anslutit ny elkonsumtion samtidigt som total konsumtion har varit ganska stabil över tid.

Möjligheterna att koppla in nya användare till elnätet baseras inte på effektberäkningar på nationell nivå – så kallad resurstillräcklighet – utan hänger samman med fysiska begränsningar för överföring av el i det lokala nätområdet[9]. Den tilldelade effekten baseras på så kallade **driftsäkerhetsgränser**. Det innebär att nätbolag måste bedöma att elsystemet och elöverföringen kan köras stabilt även vid fel på komponenter. Gränserna för driftsäkerheten beror i stamnätet på faktorer som den termiska kapaciteten i nätet, systemförmågor som spänningshållning från utrustning, samt var elproduktion i stamnätet finns i förhållande till flaskhalsarna.

I Svenska kraftnäts prognos ökar elanvändningen i Sverige från 149 TWh år 2024 till 180 TWh år 2028. I hela Norden från cirka 400 TWh till cirka 500 TWh. Ny elanvändning ansluts till Sveriges elsystem kontinuerligt. Se bilden ovan om konsumtion (MW) som fått förhandsbesked att kunna ansluta, både till lokalnäten och regionnäten[10].

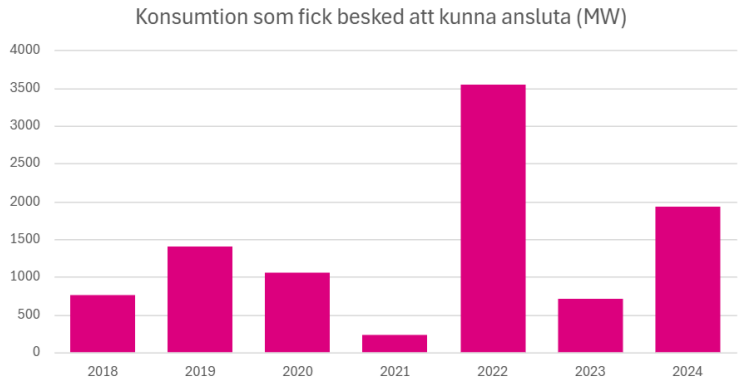

Det finns många förklaringar till att elanvändningen i Sverige på ett totalt sätt är relativt oförändrad, till exempel strukturella förändringar i industrin, nedstängningar, energieffektivisering och att elektrifieringen ännu inte har kommit i gång.

Fokus på planerbarhet i södra Sverige för nya anslutningar

Den största utmaningen med att tillåta nya anslutningar till kraftsystemet är inte risken för nationell effektbrist eller från intermittent produktion, utan snarare handlar om hur kraftsystemet i sin helhet kan leverera nödvändig effekt till en ny anslutningspunkt när det behövs. För att lösa det behöver vi öka ’planerbarheten’ i elförsörjningen till anslutningspunkten. Den elproduktion eller det energilager som då är nödvändigt kan

[9] Förändringar i kraftsystemet, både i stamnätet och i regionnätet, påverkar dessa egenskaper och det är nätföretag som bedömer anslutningar på den lokala nivån.
[10] Data från Svenska kraftnät

komma från lokala produktionsanläggningar nära förbrukningen eller så kan den överföras från någon annanstans över elnätet.

Om systemoperatören bedömer att elnätets ledningar kan vara överbelastade - energi över deras kapacitet - för att få energi till en ny anslutningspunkt kommer den nya anslutningen inte att tillåtas. När en överföringsledning har nått gränsen för hur mycket el den kan överföra uppstår en flaskhals.

För att lösa den här formen av flaskhalsproblem på längre sikt krävs andra lösningar som tillåter fler anslutningar i området. Man kan antingen bygga ut nätkapaciteten och därigenom öka möjligheten att transportera el från andra områden utan att överbelasta överföringsledningarna, eller så kan man bygga produktion, lagringskapacitet och/eller efterfrågeflexibilitet närmare nya förbrukningen. Därigenom kan man minska behovet av överföring. Lagringskapacitet, som batterier men även värme och pumplagring, innebär att energi kan lagras när efterfrågan är låg för att sedan levereras när efterfrågan ökar.

Svenska kraftnät har identifierat områden som behöver öka sin planerbarhet med hjälp av flexibilitet, lagring eller planerar produktion som kraftvärme för att öka anslutningar[11]. Att se till att planerbarhet byggs där den behövs bör vara fokus.

Slutsats: Elsystemet kan byggas ut innan 2035 – men åtgärder behövs

Genomgången av elsystemet utifrån de fem frågeställningarna visar att elsystemet på ett drift- och leveranssäkert sätt kan utvecklas med mer elproduktion i hög takt innan 2035. Det vill säga, elförsörjningen i Sverige är god. Sverige har ett pålitligt elsystem och är en bra plats för investeringar för elintensiva industrier samt ny elproduktion, såväl idag som de närmaste tio åren. Enligt Svenska kraftnät är det möjligt att öka elanvändningen i Sverige från 149 till 180 TWh mellan 2025 och 2028, och det finns kostnadseffektiva lösningar med befintlig teknik för att behålla kraftsystemets stabilitet även när det växer. Det är viktigt att vi bibehåller en effektiv mix av olika tekniker, från vatten- och kärnkraft till vindkraft, batterier, aktiva nätkomponenter och kraftvärme.

Den begreppsförvirring om elsystemet som förekommer i debatten ger en missvisande bild och riskerar att skrämma bort viktiga investeringar, både i elproduktion och i industrin. Att gå miste om investeringar är det sista elsystemet behöver för att kunna möta samhällets behov och förväntningar på elektrifiering.

Risken för effektbrist i Sverige är låg. Frågan måste ses i en kontext och kan hanteras med en strategisk reserv så länge den finns på plats. För att bemöta elektrifieringens behov måste vi bygga ut ny energiproduktion och nät i takt med ny förbrukning. Det kommande decenniet handlar det mest sannolikt om vindkraft med tanke på teknikutveckling och kostnad. Slutsatsen från analysen är att det går att integrera intermittent elproduktion utan att orsaka orimliga kostnader eller skada stabiliteten. Det är också viktigt att behålla en bra mix av olika egenskaper i kraftsystemet som helhet, inklusive förmågor som kraftvärme och kärnkraft kan bidra med.

Planerbarheten i södra Sverige borde förbättras för att öka anslutningstakten för elektrifieringen. Att öka planerbarheten i elsystemet på kort sikt handlar om att investera i elnät, flexibilitet, lagring och produktionskapacitet på rätt ställen. Problemet är att

[11] Planering för ökad elanvändning

prisbilden inte är lockande eller tillräckligt förutsägbar för många nödvändiga investeringar. Och när förutsättningar väl finns är ledtider för nya investeringar alldeles för långa eller oförutsägbara för investeringsbeslut.

Fokus borde ligga på åtgärder för att möjliggöra kraftsystemets utveckling fram till 2035, såsom stödtjänster, kraftsystemets förmågor, effektivisering, nätkapacitet samt att ta vara på möjligheten med planerbarhet från olika källor, särskilt i södra Sverige. Det är på det vi borde hålla fokus på i debatten.